

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Шоботенко О. А., ст. викладач

Постановка проблеми. Актуальність досліджень політичної культури студентської молоді зумовлена сучасним станом українського суспільства, яке переживає складний період соціально-економічних та політичних перетворень. Зміни торкнулися усіх сфер суспільного життя: економічної, політичної, ідеологічної, моральної. При цьому, суспільний уклад, який існував раніше, з його порядками та цінностями, виявився зруйнованим, проте не зниклим, створення нового іде не рівномірно і суперечливо.

Виклад основного матеріалу. Молодь України знаходиться на етапі зміни ідейних та моральних орієнтирів. Існує думка, що політичну культуру молоді потрібно активно формувати, але мало хто знає, що собою являє політична культура сучасної української молоді, зокрема студентів, та як її формувати. Молодь — це суспільно диференційована соціально-демографічна спільнота, якій притаманні специфічні фізіологічні, психологічні, пізнавальні, культурно-освітні тощо властивості, що характеризують її біосоціальне дозрівання як здійснення самовиразу її внутрішніх сутнісних сил і соціальних якостей.

Молодь тому і є специфічною спільнотою, що її суттєві характеристики і риси, на відміну від представників старших поколінь і вікових груп, знаходяться в стані формування і становлення. Сутністю молоді та проявом її головної соціальної якості є міра досягнення нею соціальної суб'єктності, ступінь засвоєння суспільних відносин та інноваційної діяльності. [4, 28]

Політична культура – це органічна, стійка складова частина культури суспільства, його політичної системи, що відображає відносини розподілу та функціонування влади в державі та суспільстві. Саме поняття «політична культура молоді», як і більш загальне поняття «політична культура», сьогодні вживається в досить абстрактних, а подекуди й суперечливих і не зрозумілих для масової свідомості значеннях. Політична культура – це особливий різновид культури, спосіб духовно-практичної діяльності й відносин, що відображають, закріплюють та реалізують головні національні цінності та інтереси, формують політичні погляди та цінності, знання та навички участі громадян у суспільно-політичному житті України. Політична культура – це історично і соціально зумовлений продукт політичної життєдіяльності людей, їх політичної творчості, який відбиває процес опанування суспільством, націями, класами, іншими соціальними спільнотами та індивідами — політичних відносин, а також розвиток їх власної сутності і діяльнісних здібностей як суб'єктів політичного життя.

Формування політичної культури, на думку багатьох людей в Україні, не може бути дієвим, бо демократія ще не відзначається стабільністю, парламентський демократизм існує лише теоретично, а вибори не відбивають істинної думки народу. Політична культура, насамперед, повинна сприяти усвідомленню загальноісторичної відповідальності українців як нації, а також вихованню всіх соціальних і етнічних груп у дусі патріотизму, постійному підвищенню значущості суверенної держави та єдності народу України. До того ж політична культура дає можливість виявити прагнення до законності та порядку, до збереження та розвитку специфічних українських традицій. Сьогодні потрібні практичні дії в напрямі заохочення участі молоді у державотворчих процесах, потрібна відповідна молодіжна політика.

Українська держава надзвичайно зацікавлена у цивілізаційній соціалізації молодого громадянина, у формуванні його демократичної політичної культури і свідомості.

Становлення і розвиток державної молодіжної політики передбачає систематичний аналіз стану свідомості як методологічної основи цього процесу і водночас виступає як необхідна умова формування політичної свідомості, що є основою демократичної політичної культури особи.[5, 35]

Формування політичної культури молоді, набуття нею політичних знань і навичок політичної поведінки є важливою умовою функціонування політики, насамперед держави, в інтересах суспільства. Головним засобом подолання негативних рис політичної культури повинна стати реалізація спільної мети нації – побудова суверенної, соборної й демократичної української держави.[2, 97]

Сучасні молоді люди зростають під впливом перебудови не тільки суспільства, але й свідомості попереднього покоління, їхніх батьків. Зараз ідейно-політична зрілість свідомості та культури молоді, а, насамперед, студентської молоді, перебуває на суперечливому етапі становлення, відмови від ідеологічних і політичних стереотипів тоталітарної доби, утвердження нових політико-ціннісних орієнтирів, переконань і соціально-політичних почуттів, установок на вироблення політичної компетентності, формування культури толерантності, політичної коректності. Водночас відбувається переосмислення і переоцінка політичних ідеалів, шляхів участі в громадсько-політичному житті вузу, міста, області, у розвитку місцевого самоврядування. [3, 373].

Формування політичної культури молоді, в тому числі студентства відбувається під впливом цілого комплексу чинників, серед яких основними є:

- повільна реалізація демократичних процесів в Україні;
- різне розуміння та сприйняття державної політики, що виявляється в наявності

дуже широкого спектру політичних партій і рухів;

– існування політичної культури в широкому правовому полі, що спирається на усвідомлення права як загальнолюдської цінності і що є однією із слабких ланок виховної роботи;

– суперечливість підходів до історії України, генезису та структури ментальності української нації.

Це ті фактори, які лежать в основі формування демократичної політичної культури молоді і саме їх потрібно враховувати при формуванні молодішої генерації громадян України.

Особливо хочу зазначити, що становлення сучасної демократичної культури студентської молоді неможливе без гуманізації вищої освіти. Гуманізація освіти означає перехід від технократично-технологічної моделі освіти до освіти культурно-гуманізованої, що потребує принципової зміни змісту та структури освіти перш за все в області природничих та технічних знань. В сучасних умовах політична культура студентської молоді може бути сформована лише «знизу» на основі демократичних концептуальних положень, здатних об'єднати людей, які знаходяться на різних координатах суспільно-політичного життя та у процесі засвоєння принципів патріотизму та любові до Батьківщини.

Висновок. Саме молодь найбільш гостро відчуває новітні тенденції розвитку суспільства і є найбільш чутливою до болючих проблем сьогодення. Особливістю свідомості сучасної української молоді є те, що вона формувалася переважно вже в умовах, коли існувала незалежна Українська держава, коли ідеї національного відродження вже сприймалися як домінуюча в суспільстві ідеологія. Більшість соціально активної молоді спрямує свою активність на підтримку й розвиток Української держави, на реалізацію принципів, як покладені в основу ідеології національно-державного відродження. І це є свідченням того, що Українська держава має майбутнє.

Використані джерела інформації

1. Андронova І. Культура вітчизняної історіографії тендерного аспекту політичної культури // Вісник книжкової палати: науково-практичний журнал. - Київ, - 2006. – с.47-49.
2. Білик М. Особливості формування політичної культури сучасної молоді // Соціальна психологія: Український науковий журнал. - Київ, 2004. - №4. – с.94-105.
3. Остапенко М.А. Політична культура студентів у суспільстві перехідного типу/ Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні політичні науки. Випуск 4. – К., 1999. – с.32-382.
4. Остапенко М.А. Політична свідомість студентської молоді в сучасній Україні // Нова політика. – 1999. –с.372-382.
5. Порфірова О.Л. Органи державної виконавчої влади: Політична культура та імідж // Трибуна: Всеукраїнський громадсько-політичний і теоретичний журнал товариства «Знання». – Київ, 2005. - №11/12. – с.34-36.